

Specializētās tiesas - Vācija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesin tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Šajā iedaļā sniegta informācija par specializēto tiesu organizāciju Vācijā.

Specializētās tiesas

Darba tiesas

Darba tiesas izskata ar darba tiesībām saistītus strīdus, kuru pamatā ir darbinieku un darba devēju līgumattiecības (individuālās darba tiesības). Tās izskata arī strīdus starp kolektīvo līgumu pusēm, piemēram, arodbiedrībām un darba devēju apvienībām (kolektīvās darba tiesības), kā arī strīdus starp darba devējiem un darbinieku padomēm.

Darba tiesas (kā federālo zemju tiesas) ir pirmās instances tiesas. Lietas izskata koleģiāli, piedaloties vienam profesionālam tiesnesim kā kolēģijas priekšsēdētājam un diviem piesēdētājiem, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs — darba devējus. Noteiktus lēmumus ārpus mutiskās tiesas sēdes profesionālais tiesnesis izlemj bez piesēdētāju līdzdalības.

Augstākās darba tiesas (arī tās ir federālo zemju tiesas) izskata pret darba tiesu spriedumiem iesniegtās pārsūdzības. Arī šajā gadījumā kolēģijas sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs – darba devējus.

Pēdējās instances tiesa ir [Federālā Darba tiesa](#) (federācijas tiesa). Šīs tiesas senātu sastāvā ir viens priekšsēdētājs, vēl divi profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji, no kuriem viens pārstāv darbiniekus, bet otrs – darba devējus.

Administratīvās tiesas

Administratīvus lēmumus pieņem trīs dažādu tiesu sistēmas nozaru tiesas: vispārējās administratīvās tiesas, sociālās tiesas un nodokļu tiesas. Jāievēro, ka vispārējās administratīvās tiesas, sociālās tiesas un nodokļu tiesas piemēro *ex officio* (amata tiesību) principu. Tāpēc ar lietām saistītie fakti tiesām jāizmeklē pēc savas iniciatīvas (t. i., ne tikai pēc kādas puses lūguma un neatkarīgi no pierādījumu iegūšanas pieprasījumiem). Tas ir tāpēc, ka lietā pieņemtā lēmuma materiālā pareizība ietekmē sabiedrības intereses.

Vispārējās administratīvās tiesas

Vispārējā administratīvo lietu piekritībā ir trīs tiesu instances.

1. **Pirmā instance** ir reģionālās administratīvās tiesas (*Verwaltungsgerichte*).
2. **Otrā instance** ir katras federālās zemes augstākā administratīvā tiesa (*Oberverwaltungsgericht* vai *Verwaltungsgerichtshof*).
3. **Augstākā instance** ir Federālā Administratīvā tiesa [\(Bundesverwaltungsgericht\)](#)

Reģionālās administratīvās tiesas parasti ir pirmās instances tiesas. Augstākās administratīvās tiesas pirmām kārtām ir apelācijas tiesas, kas izskata pirmās instances tiesu lēmumu juridiskos un faktu aspektus. Federālā Administratīvā tiesa ir kasācijas tiesa, kas — ar dažiem izņēmumiem — izskata tikai juridiskos jautājumus (*Revision*).

Vispārējās administratīvās tiesas principā izskata visus strīdus, kas rodas pārvaldes iestāžu un privātpersonu starpā un attiecas uz administratīvo likumu un noteikumu pareizu piemērošanu. Tomēr gadījumos, kad pārvaldes iestādes veic saimniecisko darbību saskaņā ar civillikumu (darbojas kā privāti uzņēmumi), attiecīgās lietas (administratīvo tiesu vietā) izskata vispārējās piekritības tiesas, kas izšķir arī visus no šādas darbības izrietošos strīdus. Turklāt vispārējās administratīvās tiesas ir atbrīvotas no tādu strīdu izskatīšanas, kas pēc likuma piekrīt vispārējās piekritības tiesām, sociālajām tiesām vai nodokļu tiesām.

Administratīvajās tiesās lēmumus principā pieņem tiesas kolēģija. Reģionālo administratīvo tiesu sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji. Augstākās administratīvās tiesas sastāvā parasti ir trīs profesionāli tiesneši. Federālās Administratīvās tiesas ir sastāvā ir pieci profesionāli tiesneši. Tomēr reģionālajās administratīvajās tiesās lietas var izskatīt viens tiesnesis.

Sociālās tiesas

Tāpat kā administratīvo lietu piekritībā arī **sociālo lietu piekritībā** ir trīs tiesu instances, un katrai no tām ir savas funkcijas. Līdzās reģionālajām sociālajām tiesām (*Sozialgericht*), kas ir pirmās instances tiesas, pastāv federālo zemju sociālās tiesas (*Landessozialgericht*), apelācijas tiesas un Federālā Sociālā tiesa [☞](#) (*Bundessozialgericht*) — augstākā kasācijas tiesa juridiskos jautājumos (*Revision*).

Sociālās tiesas galvenokārt izskata strīdus, kas attiecas uz sociālās apdrošināšanas jautājumiem (pensijām, apdrošināšanu nelaimes gadījumiem, veselības apdrošināšanu un atvasejošanās aprūpes apdrošināšanu), bezdarba apdrošināšanu un sociālo apgādi. Arī sociālajās tiesās lēmumus principā pieņem tiesas kolēģija. Sociālās tiesas sastāvā parasti ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji. Zemju sociālo tiesu un Federālās Sociālās tiesas sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji.

Nodokļu tiesas

Nodokļu tiesas ir pirmās instances finanšu tiesas un Federālā Finanšu tiesa [☞](#) (*Bundesfinanzhof*), kas ir augstākā kasācijas tiesa, kura izskata tikai juridiskus jautājumus. Nodokļu tiesu kompetencē ir galvenokārt ar valsts nodevām un nodokļiem un muitu saistīti strīdi. Finanšu tiesu sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji, bet Federālās Finanšu tiesas sastāvā — pieci profesionāli tiesneši. Finanšu tiesās lietas var izskatīt viens tiesnesis.

Citas specializētās tiesas

Federālā Konstitucionālā tiesa (*Bundesverfassungsgericht*)

[☞](#) **Federālās Konstitucionālās tiesas** kompetencē ir valsts mēroga konstitucionālas lietas. Tās lēmumu pamatā ir konstitucionālās tiesības (*Grundgesetz*). Lielākā daļa Federālā Konstitucionālajā tiesā ierosināto lietu ir konstitucionālas sūdzības. Tās iesniedz pilsoņi, kas uzskata, ka tiesu spriedumi, valdības rīcība vai tiesību akti pārkāpj viņu pamattiesības. Principā konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja pārsūdzības iespējas citās valsts tiesās ir izsmeltas (piemēram, pēdējās instances spriedumi vai ja konstitucionālo sūdzību izņēmuma kārtā var iesniegt par normatīvo aktu).

Ir vairāki citi tiesvedības veidi. Īpaši jāmin abstrakta un konkrēta tiesas kontrole, lai pārliecinātos par tiesību aktu atbilstību konstitūcijai, un procedūras, lai pārbaudītu, vai federālās konstitucionālās institūcijas ir ievērojušas savas kompetences robežas. Daži Federālās Konstitucionālās tiesas lēmumi var iegūt likuma spēku. Tiesā ir divi senāti, no kuriem katrā ir astoņi tiesneši. Tiesa pieņem lēmumus kamerās, no kurām katrā ir trīs tiesneši, vai senātā, pārsvarā bez pušu klātbūtnes.

Zemju konstitucionālās tiesas (*Landesverfassungsgerichte*) / zemju augstākās tiesas (*Staatsgerichtshof*)

Zemju konstitucionālās tiesas jeb zemju augstākās tiesas ir federālo zemju (*Länder*) konstitucionālās tiesas. Tās pieņem lēmumus par konstitucionāliem strīdiem saskaņā ar federālo zemju tiesībām (*Landesrecht*), kas arī reglamentē to izveidi, administrēšanu un kompetenci.

Saites

[☞ Federālā Darba tiesa](#)

[☞ Federālā Administratīvā tiesa](#)

[☞ Federālā Sociālā tiesa](#)

[☞ Federālā Finanšu tiesa](#)

[☞ Federālā Konstitucionālā tiesa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.